

81
П18

**ПАРАДИГМЫ
АНТРОПОЦЕНТРИЗМА**

Библиотечка «Саксагани»

наших умов і менталітету форми місцевого управління. В ході політичної і економічної реформ, які проходять в Україні, зросла необхідність в об'єктивному аналізі механізмів формування і функціонування Рад, що виникли в умовах тоталітарної системи і діють зараз.

Звертання до досвіду організації органів влади на місцях продиктоване не тільки зацікавленістю до минулого. Воно життєво необхідне для сьогоденної діяльності місцевих Рад, яку б форму вони не мали у майбутньому.

В 30-ті роки місцеві Ради законодавчо, формально були органами радянської влади. В період становлення тоталітаризму вони були позбавлені можливості реально виконувати свої функції і стали лише ширмою для партійно-адміністративного диктату. Тоталітарна система формувала потрібний їй якісний склад місцевих структур радянської влади все керівництво політичним, соціально-економічним та культурним життям держави було восереджено в руках центральних, республіканських і місцевих партійних політиків.

Правдиве розкриття ролі Рад є необхідною умовою вирішення ключових проблем, що виникли на сучасному етапі розвитку української держави.

ЧИРВА Ю. І.

Кривий Ріг

УКРАЇНІЗАЦІЯ ШКОЛИ ЯК ТЕРМІНОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА
В ІСТОРИЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Протягом десятиріч процес практичної реалізації в УРСР рішень XII з'їзду РКП(б) щодо коренізації освіти в національних республіках однозначно трактувався як спроба українізації школи.

Термін "українізація" вважався загальноприйнятим, був поширений не лише в наукових дослідженнях, але і в офіційній документації партії та уряду. Так тривало до початку 90-х рр., коли український історик В. М. Даниленко висунув дещо несподівану, на перший погляд, думку про необхідність відмовитися від вживання зазначеного терміну. Він пише: "Повернення народу до своїх джерел, до свого коріння, своєї культури, мови і історичних традицій, - це, очевидно, не українізація". Натомість, дослідник пропонує використати термін "дерусифікація" як такий, що, на його думку, більше влучно характеризує національно-культурні перетворення в Україні 20-х - початку 30-х рр. Повною мірою позицію В. М. Даниленка поділяє і А. М. Черненко.

Частина сучасних науковців обрала в розв'язанні згаданої проблеми компромісну позицію. Так, А. Карась зазначає: "Друга хвиля українського відродження починається в 1923 р. і відома під назвою "українізації". Зініційована більшовиками ідеологія українізації розглядається як "дерусифікація пролетаріату" та основа прилучення широких мас до освіти і культури".

І все ж, на наш погляд, термін "українізація" має безперечне право на існування в науковому обсягу. Адже принаймі в освітній сфері народ України в 20-ті рр. досяг небаченого до тих пір рівня. Про це свідчать численні факти: поява мережі вищих учбових закладів з українською мовою навчання, планомірний випуск українських підручників, поширення української наукової термінології тощо. Більш того, в той час на українську мову навчання була переведена частина шкіл і за межами УРСР, де українці склали компактну більшість.

ЧИРВА О. Ч.